

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/176/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6412213306
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6412213306.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSŤ, s. r. o., so sídlom Pribinova ul. č. 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 26. 01. 2015, č. k.: 5C/157/2012 - 142, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu v časti, ktorou uložil navrhovateľovi zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 € podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov **p o t v r d z u j e.**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým uznesením v prvom výroku uložil navrhovateľovi, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku vo výške 20 Eur podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov.

Proti rozhodnutiu sa odvolal navrhovateľ. Žiadal, aby prvostupňový súd alebo odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil. Namietal, že napadnuté uznesenie neobsahuje podstatnú náležitosť, ktorou je odôvodnenie, pričom poukázal na ust. § 169 ods. 1 O. s. p. Súd uviedol, že súdny poplatok je vyrubený podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Podľa pol 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody. Spoplatnenie nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie, ako je tomu pri položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov.

Navrhovateľ podal odvolanie proti rozsudku, nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Navrhovateľ preto nemôže byť vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie, pričom poukázal na rozhodnutie NS SR z 29. 03. 2007, sp. zn. 4 Cdo 39/2007. Namietal, že v prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov) nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za zaplatenie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom.

Poukázal na ust. § 18ca zákona č. 71/1992 Zb., podľa ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými pod 30. 09. 2012. Žaloba bola podaná pred 01. 10. 2012, teda konanie sa začalo pred účinnosťou zák. č. 286/2012 Z. z., preto je potrebné aplikovať právny stav platný do 30. 09. 2012. Do 30. 09. 2012 bolo podľa ust. § 4 ods. 1 písm. k) zákona č. 71/1992 Zb. konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným úradným postupom od poplatku vecne oslobodené.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Odvolací súd sa vecou zaoberal iba v rozsahu námietok uvedených v odvolaní.

Zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej Zákon o súdnych poplatkoch) v § 2 ods. 4 prvá veta ustanovuje, že v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Poplatková povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ alebo dovolateľ.

Podľa ustanovenia § 6 ods. 1, 2 prvá, druhá veta Zákona o súdnych poplatkoch, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len „percentná sadzba“) alebo pevnou sumou. Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej.

Konanie o súdnych poplatkoch je osobitne upravené v Zákone o súdnych poplatkoch v ustanoveniach § 12 až § 14. Ustanovenie § 14 vyjadruje vzťah Zákona o súdnych poplatkoch a Občianskeho súdneho poriadku ako vzťahu zákona špeciálneho (lex specialis), čo je v danom prípade Zákon o súdnych poplatkoch k zákonu všeobecnému (lex generalis), ktorým je Občiansky súdny poriadok. Na procesný postup, ktorý neupravuje Zákon o súdnych poplatkoch inak, sa použijú primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Medzi dispozitívne úkony účastníka patrí i podanie riadneho opravného prostriedku - odvolania podľa ustanovenia § 201 a nasl. O. s. p. Dispozičný princíp, ktorý je jednou z základných zásad občianskeho súdneho konania, sa uplatňuje i v konaní odvolacom, ktoré bez návrhu nemôže byť začaté. Odvolanie teda plní funkciu návrhu na začatie odvolacieho konania.

V odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie (§ 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch). Poplatníkom je odvolateľ bez ohľadu na to, či je odvolateľ oprávnenou osobou alebo nie, či bolo odvolanie podané včas alebo oneskorene, či smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, resp. nemá náležitosti podľa ustanovenia § 205 ods. 1 O. s. p. Súdny poplatok sa neplatí z odvolania proti súdnemu rozhodnutiu procesnej povahy a proti rozhodnutiu o trovách konania (viď uznesenie NS SR z 24. 07. 1997, sp. zn. 1Co 10/1997). Poplatková povinnosť vzniká okamihom, v ktorom nastanú právne skutočnosti, s ktorými zákon spája vznik tejto povinnosti. Vznik poplatkovej povinnosti znamená vznik povinnosti zaplatiť súdny poplatok. Vznik poplatkovej povinnosti spôsobujú výlučne procesnoprávne skutočnosti predvídané normami procesného práva. V odvolacom konaní vzniká poplatková povinnosť odvolateľovi (poplatníkovi) podaním odvolania (§ 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch). Po podaní odvolania vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde rozhoduje súd, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, ak o poplatku nerozhodol odvolací súd. Týmto orgánom je predovšetkým súd prvého stupňa. O poplatku za odvolanie v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej sa rozhoduje uznesením (tzv. vzor 4 O. s. p.). Nepoužíva sa výzva na zaplatenie súdneho poplatku (tzv. vzor 4a O. s. p.), pretože k zastaveniu odvolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku nemôže dôjsť.

Nakoľko vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde sa rozhoduje vždy uznesením, musia sa aplikovať ustanovenia § 167 a nasl. O. s. p. v rozsahu, ktorý zodpovedá účelu a zmyslu Zákona o súdnych poplatkoch.

V preskúmanej veci je odvolaním napadnuté uznesenie, ktorým súd prvého stupňa uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku. Odvolací súd sa nestotožňuje s tvrdením navrhovateľa, že napadnuté uznesenie neobsahuje odôvodnenie a je nepreskúmateľné. Je potrebné vychádzať z obsahu napadnutého uznesenia, pretože už v samotnom výroku uznesenia je obsiahnuté aj odôvodnenie, ktoré je primerané účelu, pre ktoré bolo vydané (čo nie je v rozpore s ustanovením § 169 ods. 1 O. s. p.). Z uznesenia vyplýva, že sa jedná o súdny poplatok za odvolanie voči rozsudku,

ktorý je 20,- Eur podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov a navrhovateľ je povinný ho zaplatiť v určenej lehote. Uznesenie predstavuje jednoduchšiu procesnú formu rozhodovania súdov, preto zákon nevyžaduje také prísne formálne náležitosti na písomné vyhotovenie uznesenia, ako na písomné vyhotovenie rozsudku. Napadnuté uznesenie má náležitosti podľa ustanovenia § 169 ods. 1 O. s. p., z ktorého i navrhovateľovi musí byť zrejmé, z akého dôvodu bolo napadnuté uznesenie vydané. Sám navrhovateľ tento dôvod vo svojom odvolaní špecifikoval. Vzhľadom na povinnosť uloženú takýmto uznesením, ktorá vyplýva priamo zo zákona, nie je potrebné obsiahlejšie odôvodňovať v rozhodnutí dôvody, pre ktoré bolo vydané, nakoľko tieto vyplývajú priamo z tohto rozhodnutia.

Súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo ex lege podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch oslobodené od poplatku od 01. 07. 2007, ktoré bolo zavedené s odkazom na zák. č. 273/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Išlo o vecné oslobodenie od poplatku (vecné oslobodenie znamená, že určité druhy konania sú oslobodené od súdnych poplatkov vzhľadom na predmet konania, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 4 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch). Zákomom č. 286/2012 Z. z. z 11. 09. 2012, ktorým sa mení a dopĺňa zák. NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k novele Zákona o súdnych poplatkoch v tom, že s účinnosťou od 01. 10. 2012 bolo vypustené ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch (týkajúce sa vecného oslobodenia vzťahujúceho sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom).

Z intertemporálneho ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch v súvislosti s účinnosťou novely Zákona o súdnych poplatkov č. 286/2012 Z. z. vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012.

Pri výklade predmetného ustanovenia je potrebné vychádzať z celého kontextu Zákona o súdnych poplatkoch a použiť definície pojmu poplatkový úkon (§ 1 Zákona o súdnych poplatkov), ako aj vznik poplatkovej povinnosti (§ 5 Zákona o súdnych poplatkov) a ostatnú terminológiu aplikovanú v Zákone o súdnych poplatkoch.

Ak bol poplatkový úkon navrhnutý, alebo ak je v Sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie a toto bolo začaté do 30. 09. 2012, vyberajú sa poplatky podľa doterajších predpisov. Ide o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity jedine vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do 30. 09. 2012, keďže pri nich poplatková povinnosť vznikla ešte počas účinnosti právneho stavu pred novelou č. 286/2012 Z. z.

V prípade podania odvolania vzniká poplatková povinnosť podľa ustanovenia § 5 Zákona o súdnych poplatkov až podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo odvolanie podané po 30. 09. 2012, aj keď samotné súdne konanie na súde prvého stupňa začalo do 30. 09. 2012, použije sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom konaní právny stav účinný po 30. 09. 2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov účinného od 01. 10. 2012 sa zo žaloby za náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom platí súdny poplatok vo výške 20,- Eur.

Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni. (§ 6 ods. 2 prvá veta Zákona o súdnych poplatkoch). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku. Z uvedeného vyplýva, že i sám zákonodarca rozlišuje pre poplatkové účely medzi konaním na jednom stupni a konaním odvolacím a dovolacím, preto potom poplatková povinnosť za odvolanie sa posudzuje podľa právneho stavu platného v čase účinnosti začatia odvolacieho konania.

Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že navrhovateľ podal na okresný súd dňa 27. 09. 2012 žalobu o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších právnych predpisov, ktorá mu mala byť spôsobená (okresným súdom) nesprávnym úradným postupom. Pretože do 30. 09. 2012 konanie bolo vecne oslobodené od súdneho poplatku, navrhovateľovi nevznikla podaním návrhu poplatková povinnosť prihladnuc na intertemporálne ustanovenie § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch.

Proti rozsudku okresného súdu č. k.: 5 C/157/2012-81 zo dňa 2. apríla 2014, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý, podal navrhovateľ odvolanie dňa 14. 05. 2014. Dňom podania odvolania sa začalo odvolacie konanie.

Od 01. 10. 2012 sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nevzťahuje vecné oslobodenie zakotvené v § 4 ods. 1 písm. k/ Zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. 09. 2012. Podaním odvolania proti rozhodnutiu súdu vo veci samej vznikla odvolateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie podľa ustanovenia § 6 ods. 2 druhá veta Zákona o súdnych poplatkoch a položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu Zákona o súdnych poplatkoch, vo výške 20 €. Len v prípade, ak by nielen konanie na okresnom súde, ale zároveň aj odvolacie konanie sa začalo do 30. 09. 2012, vzťahovalo by sa vecné oslobodenie od poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. k/ Zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. 09. 2012 aj na odvolacie konanie podľa § 4 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na stanovisko č. 1 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2016, podľa ktorého ak bolo odvolanie (dovolanie) podané po 30. septembri 2012, vzťahuje sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom (dovolacom) konaní právna úprava účinná od 1. októbra 2012, i keď konanie vo veci samej na súde prvého stupňa začalo pred 30. septembrom 2012.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.